

1574268

**МІРИЛО ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА
(ПРАВОВЛАДДЯ)
НАЦІОНАЛЬНОГО РІВНЯ
ПРАКТИКА УКРАЇНИ**

**Rule of Law
Research Centre**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Видання підготовлено в межах спеціального дослідження, що його провели експерти Центру дослідження проблем верховенства права та його втілення в національну практику України Національного університету «Києво-Могилянська академія» за підтримки проєкту Офісу Ради Європи в Україні «Підтримка конституційних і правових реформ, конституційне правосуддя та допомога Верховній Раді у проведенні реформ, спрямованих на підвищення її ефективності» в рамках Плану дій для України на 2018–2021 роки.

ЗМІСТ

ВИМІРЮВАТИ, ЗДАВАЛОСЯ Б, НЕЗМІРЕННЕ (Сергій Головатий)	5

ЗАКОННІСТЬ	25

1. Верховенство Конституції	28

2. Пріоритетність (вищість) закону в ієрархії нормативних актів	32

3. Підстави нормотворчих повноважень органів виконавчої влади та їх межі	35

4. Міжнародне право та національне законодавство	38

5. Ступінь розвиненості законодавчих процедур	43

6. Законність в умовах надзвичайного стану	46

7. Стан виконуваності законодавства	49

ЮРИДИЧНА ВИЗНАЧЕНІСТЬ	53

1. Чіткість та передбачність законодавства	55

2. Доступність та стабільність законодавства	59

3. Дотримання принципу правомірних (легітимних) очікувань при ухваленні законів та інших нормативних актів	62

4. Стан законодавчого забезпечення (дотримання) принципів юридичної відповідальності	65

5. Умови забезпечення юридичної визначеності	68

6. Відповідність юридичної практики закону	73

РІВНІСТЬ ПЕРЕД ЗАКОНОМ І НЕДИСКРИМІНАЦІЯ	76
1. Рівноправність	77
2. Рівність перед законом	82
3. Недискримінація та основні вимоги	86
4. Особливості дискримінації в окремих випадках	89
5. Позитивна дискримінація	93
ДОМІРНІСТЬ (ПРОПОРЦІЙНІСТЬ)	98
1. Основні вимоги домірності та стан їх законодавчого унормування	100
2. Вимоги придатності	104
3. Вимога потрібності	106
4. Заборона перебільшення	109
5. Заборона формалізму	112
ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОВЖИВАННЮ ПОВНОВАЖЕННЯМИ	115
1. Конституційні гарантії обмеження дискреційних повноважень	117
2. Законодавчі механізми обмеження дискреційних повноважень та запобігання зловживанню ними	120
3. Судовий контроль за здійсненням дискреційних повноважень органами публічної влади	123
4. Покарання за зловживання повноваженнями	126
ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ	130
1. Конституційні гарантії судівництва	133
2. Незалежність суду	136
3. Справедливе судочинство	140
4. Судовий конституційний контроль	144
5. Виконуваність судових рішень	147